

Ali v „Slovensko Ljudsko Stranko“ ali pa v socialno demokracijo. — Druge poti ni, odločimo se za časa!“

S tem nam je vrzel klerikalizem zopet vrv okolo vratu: z nami ali proti nam! To vrv mu vržemo zopet v obraz, da bo pomnil za vselej. Sedaj spozna hinavec, da smo preslabo plačani za svoj trud in svoje študije, zato nas vabi v svoj tabor zaradi boljšega gmotnega položaja. Pred nekaterimi dnevi je vpil, da niti vinarja naprednim učiteljem več, kar bo vedno priporočal poslancem S. L. S., da naj napno vse strune zoper napredno učiteljstvo in šolo. To bi moralo biti slovensko učiteljstvo res brez uma, da bi sledilo tem sirenskimi glasovom hinavskega klerikalizma, ki danes že noče nič vedeti, kar je včeraj slovesno obljubil. Kar se tiče našega gmotnega stanja, zahtevamo za svoje pošteno delo tudi pošteno plačilo od ljudstva, za katerega žrtvujemo vse svoje moči.

To ljudstvo nam privošči kos krvavo zasluženega kruha; ono nas pozna in mi poznamo njega. In ker smo z ljudstvom, nas ni prav nič strah pred klerikalizmom. Kolikor dlje časa bo zavlačeval to pereče vprašanje, tem slabše bo zanj. Kranjsko učiteljstvo je zaslovelo širom sveta zaradi svoje solidarnosti ob zadnji deželni konferenci, zaradi svoje društvene organizacije in delavnosti, zaslovelo bo drugič tudi zaradi nadaljnjega postopanja, ki morda pride prej kakor bo klerikalizmu ljubo. Vedno se je delal klerikalizem norca, ko smo kaj takega povedali javnosti, morda se bo tudi sedaj. Kaj bomo naredili, to je naša že sklenjena stvar. Za danes povemo le toliko: vsaka sila do vremena; vsak upor dobi odpor; ni je moči, da bi se ne unesla; ni sile, da bi ne omahnila.

Narod, ki ne zna ceniti svojih učiteljev; ki ne upošteva truda svojih odgojiteljev, ne bi bil vreden svojega obstanka. Naš narod ceni in upošteva oboje, le žal, da zaupa grabljivim volkovom, ki hočejo učiteljstvo zadaviti. Program S. L. S. nam je znan, ta je slepilo za ljudstvo in nič drugega. Mi sodimo to stranko po delih in ne po programu. Saj je tudi liberalna stranka imela krasen program, ali ta ji ni pomagal. Kar klerikalizem danes poudarja, jutri o tem ne ve ničesar. Glede doslednosti ne sme on nikdar nikomur očitati ničesar. Zlasti izjava, da je S. L. S. proti duhovski nadvladi, je tako neumna in smešna, da se ji mora res smejati vsaka krava. Učiteljstvo je res strogo demokratskega prepričanja, a na podlagi naše narodne individualnosti. Deluje za narodovo korist, kjer more ve in zna, ne iz sebičnosti, marveč iz ljubezni do narodne blaginje. Klerikalizem se pa peha za nadvlado za svojo korist in svoj žep, kar smo dokazali in bomo o priliki še.

Učiteljstvo želi res priti v kratkem do boljšega gmotnega stanja, a odločno povemo, da ne po poti, ki jo želi in ponuja naš klerikalizem. On se je do sedaj izkazal šoli in učiteljstvu smrtnega sovražnika, napovedal nam je boj na življenje in smrt, in sedaj naj se uklonimo ter prestopimo v njegov tabor? — Nikdar! Boj naj se izvojuje, učiteljstvo hoče častno zmagati ali častno pasti! Mi se opiramo na narod, zato čutimo življensko moč v sebi. Poguma, vztrajnosti in moči imamo tudi dovolj, da se klerikalizma, ki je na krivoverski poti, prav nič ne bojimo. Čas ozdravi vse, ozdravil bo tudi naš rane, ki nam jih je in bo še prizadel naš klerikalizem.

Vjeti nas je hotel v zanke z alternativo: Ali v S. L. S. ali pa — v socialno demokracijo. Čudno, da do sedaj še ni vedel, da smo mi učitelji — odgojitelji s svojo razvito in slovečo organizacijo svobodni — ne pa politikujoča struja, po zgledu naše duhovščine, ki s strastjo bije boj za duhovsko nadvlado.

Naša pot je: Kdor je z nami je naš, kdor je proti nam, temu boj do skrajnosti!

S krivoverskim klerikalizmom, ki ga je učiteljstvo poklicalo na odgovor pred ljudstvo, pa se je skril in si ne upa na dan, ne bo učiteljstvo soglašalo nikdar, dokler bo smrtno sovražil šolo in učiteljstvo ter hodil po dosedanjih potih, ki vodijo naš narod v pogubo.

Zahtevajte „Učiteljskega Tovariša“ v vseh lokalih, kamor zahaja učiteljstvo!

Iz naše organizacije.

Goriško.

Iz odboroze seje „Tolminskega učit. društva.“ Na prošnjo našega društva je c. kr. dež. šol. svet pripravljen v Tolminu prirediti teden po Binkošti risarski tečaj, če se oglasi vsaj 20 slušateljev. Tovariši in tovarišice, prijavite nemudoma svojo udeležbo c. kr. okr. šol. svetu! Dobrodošli tudi goriški tovariši, ki bi se tečaja udeležili; gotovo dobe potrebni dopust, naj se le oglašijo. S tečajem bodo združena znanstvena predavanja, ki prično binkoštni ponedeljek popoldne. Ta dan predavata gg. ravnatelja Bežek in Schreiner, a pri obč. zboru v četrtek, dne 23. maja, pa g. Fr. Finšger, c. kr. okr. šol. nadzornik iz Gorice. (O brezžičnem brzojavu: predavanje bo pojasnjeval z aparati.)

Na veselo snidenje v Tolminu o Binkošti! Tajnik.

Tolminsko učit. društvo ima izredni občni zbor v Tolminu dne 23. t. m. v četrtek ob 2. popoldne v ljudski šoli. Dnevni red; 1. Nagovor predsednikov. 2. „Brezžični brzojav“, predava in s poizkusi pojasni g. Fr. Finšger, c. kr. okr. šol. nadzornik. 3. Zapisnik zadnjega zborovanja. 4. Skupno naročevanje „Učit. Tovariša“ in pristop k „Učit. tiskovnemu društvu“. 5. Volitev delegatov za „Zavezino“ zborovanje. 6. Morebitni nasveti.

K obilni udeležbi vljudno vabi

odbor.

Istra.

Slovensko učiteljsko društvo za koprski okraj ima svoj redni letni občni zbor v Boljuncu 16. maja t. l. ob 10 uri predpoldne v prostorih g. Venturinja s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Volitev dveh zapisnikarjev. 3. Poročilo tajnika. 4. Poročilo odseka za izboljšanje gmotnega stanja učiteljstva, Poroča g. A. Urbančič. 5. Poročilo blagajnika. 6. Volitev 3 pregledovalcev računov. 7. Volitev novega odbora. 8. Poročilo o zborovanju „Zaveze“ v Šoštajnu. Poroča g. F. Wajšel. 9. Volitev delegatov za prihodnje zborovanje „Zaveze“. 10. Predlogi.

K obilni udeležbi vljudno vabi

odbor.

Književnost in umetnost.

Zvonček objavlja v 5. letošnji številki to-le vsebino: Ciganček. E. Gangl. Pesem. — Zakaj hodijo Kranjci po svetu za denarjem? Kompoljski. Povest. — Prevara. Borisov. Pesem. — Beraška vas. Podoba. — Minka in račice. E. Gangl. Pesem s podobo. — Podlesna veterinica. Avguštin Šabec. Poučni spis. — Zgode in nezgode. Iv. Kiferle. Povest. — Zdravilo. Ivo Trošt. Povest s podobo. — Šmarnica. Avguštin Šabec. Poučni spis. — Prva piščalka. Podoba. — Čič in Kraševce. Ivo Trošt. Povest. — Pouk in zabava. Zastavica v podobah. Fr. Rojec. — Prva veselica. Ivan Kramar. — Kupčija z muhami. — Ptice — znanilke dežja. — Največja zastava. — Anifabeti. — V šoli. Iv. Kiferle. Uglasbena pesem. — Rešitev. — Kotiček gospoda Doropoljskega.